

UVOD

Savremena interna revizija (produžena ruka menadžmenta, oči i uši menadžmenta) kakvu danas poznajemo, počinje se razvijati tek krajem 19 stoljeća i to u SAD i Njemačkoj gdje veća preduzeća osnivaju vlastitu službu „odjel“ za internu reviziju. Uloga i značaj interne revizije postaje sve naglašenija nakon velike svjetske ekonomske krize (1929 – 1933 godine) kada potreba za efikasnim upravljanjem poslovanjem i razvojem poduzeća inicira ubrzani razvoj interne revizije.

Pored nezavisne eksterne revizije u industrijski razvijenim zemljama postoji interna (kućna) revizija, kao funkcija unutrašnjeg nadzora preduzeća. Svakom preduzeću je potreban odgovarajući stručni organ za ispitivanje cjelokupnog poslovnog procesa, ali ne na kraju nego u toku njegovog odvijanja. To je i razlog zašto je interna revizija nastala prije eksterne revizije.

U prvom dijelu rada objašnjeni je zadatak i djelokrug rada interne revizije, Zakonsko i organizaciono određenje interne revizije, i ciljevi i korisnici izvještaja interne revizije. Možemo još reći da svako preduzeće koje ima ili nema dobru internu kontrolu, tu kontrolu treba dopuniti odgovarajućom internom revizijom. Interna revizija (eng. Internal Auditing) je, uz reviziju finansijskih izvještaja veoma značajan segment cjelokupne revizijske profesije. Treba napomenuti da interna revizija nije naložena Zakonom, već je ušla u praksu kao realna potreba posloводства za stalnim prisustvom stručnog nadzora u preduzeću. U prvom djelu možemo uvidjeti kolika je značajnost interne revizije za svako preduzeće i da se ona ne bih trebala olahko svaćati.

U drugom dijelu dato je objašnjenje kakave ocjene interne revizije mogu biti, tj. povoljna i nepovoljna otkrića revizije, te vrste nepovoljnih otkrića. Kroz objašnjenje vrsta nepovoljnih otkrića dati su i neki statistički podatci koji se odnose na preduzeća u SAD, a na kojima je urađena interna revizija i otkriveni 5 najčešćih vrsta prevara kojima su se služila preduzeća u SAD –u. U drugom dijelu prikazana je procedura i postupak interne revizije u fazi proizvodnje. Kroz objašnjenje procedura i postupaka želi se dati prikaz revizijskog posla, i na koja pitanja revizor treba naći odgovor u postupku revizije proizvodnje.

I na kraju, u trećem dijelu rada je koncipiran da zaokruži cjelokupnu priču jednim praktičnim primjerom iz interne revizije preduzeća D.D. " AGROKOMERC " Velika Kladuša .

Metodološki rad je postavljen tako da u prvom i drugom dijelu se objašnjava specifičnosti vezane za internu reviziju, teoretske postavke i td. Prvi i drugi dio nam prvenstveno služi da bi smo se upoznali sa internom revizijom, a dok u trećem dijelu je dat konkretan primjer rada jedne interne revizije na preduzeću D.D. " AGROKOMERC " Velika Kladuša

1. ▯ ZADACI I DJELOKRUG RADA INTERNE REVIZIJE

Interna revizija je funkcija koja " objektivno ispituje, procjenjuje i izvještava o adekvatnosti interne kontrole i doprinosi ispravnoj, ekonomičnoj i efikasnoj upotrebi resursa ".

Najnovija definicija revizije je: „ *Interna je revizija neovisna i nepristrana djelatnost ocjenjivanja i savjetovanja vođena filozofijom dodane vrijednosti i unaprjeđenja poslovanja organizacije. Ona pomaže organizaciji u ostvarivanju njezinih ciljeva, uvodeći sistematičan i discipliniran pristup procjeni i unaprjeđenju učinkovitosti upravljanja rizicima organizacije, kontroli i procesu upravljanja. Profesionalizam i predanost izvrsnosti podržani su poslovanjem unutar okvira profesionalne prakse „*

Pod internom revizijom se porazumjeva ispitivanje zakonitosti, tačnosti, vjerodostojnosti i učinkovitosti poslovnih operacija i informacija, čiji je glavni cilj poboljšanje poslovanja i funcioniranje organa uprave i jačanje sistema internih kontrola.

Iz navedene definicije proizilazi da se interna revizija ne odnosi samo na zakonitost, transparentnostu trošenju budžetskih sredstava već ima i šire značenje, jer prati poslovanje i učinkovitost bužetskog korisnika i ocjenjuje nivo efikasnosti internih kontrola.

Da bi shvatili ulogu interne revizije istaći ćemo i to da menadžment treba kreirati jaku strukturu interne revizije kao osnovicu kontrole jedne organizacije, njene svrhe – zadatka, aktivnosti i resursa koje ona upotrebljava.

Interna revizija stvara oruđe menadžmentu za kontroliranje i analiziranje bitnih poslovnih i drugih funkcija tržišnog preduzeća i pribavljanje odgovora na pitanje: *da li organizacioni dijelovi (jedinice) preduzeća izvršavaju svoje aktivnosti (proizvodne, prometne, računovodstvene, kontrolne i dr.) u skladu sa poslovnom politikom preduzeća i visokim standardima upravljanja.*

S druge strane, menadžment i organi upravljanja su dužni osigurati adekvatne uvjete za rad interne revizije, a prije svega joj omogućiti da ima sveobuhvatan, slobodan i neograničen pristup:

1. dokumentaciji,
2. osoblju,
3. funkcijama, i
4. imovini preduzeća;

Svrha revizijskog nadzora jeste savjetovanje menadžmenta u operativnom rješenju problema poslovnog djelovanja na racionalan način: “ DA KORIST BUDE VEĆA OD ŽRTVE “.

U tom kontekstu, revizijsko angažiranje se uključuje u više funkcija, počev od računovodstva i financija pa do obrade podataka i inženjeringa, nudeći potpuno samostalno i nezavisno mišljenje poslovođstvu, dioničarima, i upravljačima.

1.1. Zakonsko i institucionalno (organizaciono) određenje interne revizije

Prvi standardi interne revizije oblikovani su u SAD-u 1978. godine, a bili su revidirani 1998. i 2002. godine. Većina država, posebno one koje su na samim počecima organiziranja i razvoja ove profesije, usvaja upravo američke standarde kao vlastite.

Prema odredbama Zakona, revizija je definirana kao nezavisna služba, koja ispituje i ocjenjuje cjelokupno poslovanje preduzeća, organiziranost poslovnih funkcija, način donošenja poslovnih odluka...itd., da bi se na osnovu toga dala stručna ocjena (mišljenje) o realnosti i objektivnosti stanja imovine, kapitala, obaveza i rezultata poslovanja konkretnog preduzeća.

Definicija se odnosi na eksternu reviziju, ali ona upućuje i na sadržinu interne revizije kao produbljene kontrole poslovanja preduzeća.

Prema inozemnoj praksi, interna revizija se definira kao nezavisna funkcija i servis preduzeća na putu ispitivanja i vrednovanja poslovne aktivnosti. Cilj interne revizije je da svojim angažiranjem bude od pomoći poslovodstvu u efikasnom obavljanju poslovne aktivnosti i utvrđivanju odgovornosti za troškove i propuste. U tu svrhu, interna revzija predočava analize, procjene, preporuke i pruža savjete i informacije u vezi sa poslovanjem preduzećem .

Trebamo napomenuti na temelju savjeta i sugestija međunarodne skupine eksperata, Odbor za standarde interne revizije koji djeluje pri Institutu revizora izmjenio i preuredio standarde i smjernice.

Tako danas postoje izmijenjeni standardi za profesionalno obavljanje interne revizije (*Standards for the Professional Practice of Internal Auditing*) koji su podijeljeni u tri skupine:

1. Standardi obilježja interne revizije (*Attribute Standards*)
2. Standardi obavljanja interne revizije (*Performance Standards*)
3. Standardi primjene (*Implementation Standards*)

